

Na podlagi šeste alineje prvega odstavka 87.c člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13 in 88/16 – ZdZPZD) in 8. člena Statuta Zbornice laboratorijske medicine Slovenije (sprejet na 17. seji skupščine 29. 2. 2012) je skupščina Zbornice laboratorijske medicine Slovenije na 22. seji 14. 2. 2017 v soglasju z ministrico za zdravje sprejela

PRAVILNIK o specializaciji iz medicinske biokemije

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

(1) Ta pravilnik ureja specializacijo iz medicinske biokemije (v nadaljnjem besedilu: specializacija), določa trajanje in potek specializacije, postopek odobritve, mentorstvo, imenovanje izpitne komisije, način opravljanja specialističnega izpita in druga vprašanja v zvezi s specialističnim izpopolnjevanjem.

(2) V postopku pri odločanju o odobritvi oziroma neodobritvi specializacije Zbornica laboratorijske medicine Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zbornica) v skladu z določbami zakona, ki ureja splošni upravni postopek, izda odločbo.

2. člen (opredelitev specializacije)

Specializacija je posebna oblika podiplomskega izpopolnjevanja in usposabljanja, ki je potrebna za opravljanje zahtevnejših del na področju medicinske biokemije.

3. člen (evidenca odobrenih in opravljenih specializacij)

(1) Zbornica vodi evidenco odobrenih in opravljenih specializacij.

(2) V evidenci iz prejšnjega odstavka se vodijo naslednji podatki:

- osebno ime,
- datum in kraj rojstva,
- stalno oziroma začasno prebivališče,
- državljanstvo,
- podatki o diplomih, strokovnem izpitu, specializaciji in pridobljenih dodatnih znanjih,
- datum in področje pridobljenih znanstvenih in pedagoških nazivov,
- članstvo v domačih in tujih strokovnih združenjih,
- podatki o opravljanju izpita iz specializacije medicinske biokemije,
- drugi podatki, ki so potrebni za opravljanje nalog in javnih pooblastil.

4. člen (program specializacije)

(1) Specializacija obsega pridobivanje teoretičnih znanj in praktično usposabljanje v skladu s programom specializacije, ki je določen v Prilogi 1 tega pravilnika, in se zaključi s specialističnim izpitom.

(2) Specializacija se izvaja praviloma neprekinjeno 48 mesecev v skladu s programom specializacije.

5. člen **(pogoji za odobritev specializacije)**

(1) Specializacija se lahko odobri zdravstvenemu delavcu ali zdravstvenemu sodelavcu, ki ima zaključen ustrezen izobraževalni program, določen v drugem odstavku tega člena, opravljen strokovni izpit s področja zdravstvene dejavnosti, je vpisan v register izvajalcev laboratorijske dejavnosti in ima vsaj eno leto delovnih izkušenj po opravljenem strokovnem izpitu v medicinskem laboratoriju, ki ima dovoljenje ministrstva, pristojnega za zdravje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), na podlagi predpisa, ki določa pridobitev dovoljenja za medicinske laboratorije.

- (2) Ustrezen izobraževalni program iz prejšnjega odstavka je:
1. zaključen univerzitetni študijski program ali zaključen študijski program druge stopnje ene od naslednjih smeri: laboratorijska biomedicina, farmacija, medicina, ali
 2. zaključen študijski program prve in druge stopnje naravoslovne smeri (biokemija, kemija, biologija) z vključenimi predmeti iz vsaj dveh od štirih sklopov dopolnilne ravni iz Kataloga potrebnih znanj in veščin, in sicer:
 - humana celična biologija v obsegu vsaj 50 % študijske vertikale Laboratorijska biomedicina 1. stopnja in Laboratorijska biomedicina 2. stopnja,
 - delovanje človeškega telesa v obsegu vsaj 50 % študijske vertikale Laboratorijska biomedicina 1. stopnja in Laboratorijska biomedicina 2. stopnja,
 - biomedicinska analitika v obsegu vsaj 33 % študijske vertikale Laboratorijska biomedicina 1. stopnja in Laboratorijska biomedicina 2. stopnja,
 - humana klinična kemija/biokemija v obsegu vsaj 33 % študijske vertikale Laboratorijska biomedicina 1. stopnja in Laboratorijska biomedicina 2. stopnja.

II. PROGRAM SPECIALIZACIJE

6. člen **(priprava programa specializacije)**

Program specializacije pripravi zbornica v sodelovanju z Razširjenim strokovnim kolegijem za laboratorijsko diagnostiko.

III. POOBlašČENI IZVAJALCI SPECIALIZACIJE

7. člen **(specializantska delovna mesta)**

Specializacija se opravlja v enem ali več zdravstvenih zavodih ali pri zasebnih zdravstvenih delavcih, ki jih v skladu s pravilnikom, ki določa pogoje, ki jih morajo izpolnjevati zdravstveni zavodi ali zasebni zdravstveni delavci za izvajanje programov specializacije, pooblasti minister, pristojen za zdravje, tako da ima specializant zagotovljeno možnost

pridobivanja potrebnega obsega znanja in veščin določenega ožjega strokovnega področja zdravstvene dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen izvajalec).

8. člen (opravljanje specializacije v državah članicah Evropske unije)

Če za del programa specializacije ni ustreznega pooblaščenega izvajalca v Republiki Sloveniji ali ta nima prostih specializantskih mest, ki bi omogočali izvedbo specializacije v predvidenem roku, se ta lahko opravi pri izvajalcih v drugih državah članicah Evropske unije, ki izpolnjujejo pogoje za tovrstno usposabljanje.

IV. ODOBRITEV SPECIALIZACIJE

9. člen (vloga in dokumentacija)

(1) Postopek za odobritev specializacije se začne z vlogo delodajalca, kjer je kandidat za opravljanje specializacije (v nadaljnjem besedilu: kandidat) zaposlen.

(2) Vloga z utemeljitvijo potrebe po specializaciji za določenega kandidata, ki jo podpišeta odgovorna oseba in vodja medicinskega laboratorija delodajalca, kjer je kandidat zaposlen, se vloži pri zbornici.

(3) Vlogi iz prejšnjega odstavka je treba priložiti dokumentacijo, iz katere je razvidno, da kandidat izpolnjuje pogoje za odobritev specializacije iz 5. člena tega pravilnika.

10. člen (odobritev specializacije)

(1) Zbornica izda odločbo o odobritvi specializacije, v kateri so navedeni začetek specializacije, rok za zaključek specializacije in glavni mentor.

(2) Odločbo iz prejšnjega odstavka se pošlje kandidatu (v nadaljnjem besedilu: specializant), delodajalcu in glavnemu mentorju.

(3) Po izdaji odločbe o specializaciji zbornica za specializanta pripravi individualiziran program specializacije in potek specializacije.

11. člen (pogodba o medsebojnih pravicah in obveznostih)

Na podlagi pravnomočne odločbe iz prvega odstavka prejšnjega člena, vendar najpozneje v šestih mesecih po njeni pravnomočnosti, specializant in delodajalec skleneta pogodbo o medsebojnih pravicah in obveznostih.

V. MENTORSTVO

12. člen (glavni in neposredni mentorji)

(1) Ves čas specializacije ima specializant glavnega mentorja, na posameznih specializantskih delovnih mestih v poteku specializacije pa tudi neposredne mentorje.

(2) Seznam glavnih in neposrednih mentorjev za dobo petih let določi zbornica.

13. člen (pogoji za imenovanje mentorjev)

(1) Glavni mentor je imenovan med specialisti medicinske biokemije z učiteljskim nazivom, in sicer s strokovnega področja, na katerem poteka specializacija. Glavni mentor je lahko tudi specialist medicinske biokemije z najmanj pet let praktičnih izkušenj na svojem področju po opravljenem specialističnem izpitu.

(2) Neposredni mentor je praviloma specialist medicinske biokemije z vsaj tremi leti praktičnih izkušenj na svojem področju po opravljenem specialističnem izpitu. Za ozko opredeljene dejavnosti iz programa specializacije je lahko neposredni mentor tudi strokovnjak svojega področja brez opravljenega specialističnega izpita.

14. člen (delo mentorja)

Glavni mentor lahko istočasno skrbi za največ tri specializante, neposredni pa za enega.

15. člen (naloge mentorja)

(1) Naloge glavnega mentorja so:

- pripravi individualiziran programa usposabljanja specializanta,
- usklajuje in nadzira potek specializacije in s tem zagotavlja, da specializacija poteka v skladu s programom specializacije,
- sodeluje z neposrednimi mentorji in spremlja njihovo delo,
- ocenjuje napredovanje znanja specializanta,
- predlaga podaljšanje določenega dela specializacije, če ugotovi, da specializant v predvidenem času ni pridobil zadostnega obsega znanja in veščin,
- organizira skupinske oblike usposabljanja specializantov.

(2) Neposredni mentor usposablja in nadzira specializanta na svojem delovnem mestu, preverja pridobljena znanja in poroča glavnemu mentorju o napredovanju znanja specializanta. Poleg tega sodeluje pri skupinskih oblikah usposabljanja specializantov.

16. člen (razrešitev mentorja)

Zbornica lahko glavnega ali neposrednega mentorja razreši mentorstva v naslednjih primerih:

- zaradi nespoštovanja ali neizpolnjevanja mentorskih dolžnosti (na predlog specializanta ali zavoda, v katerem je mentor zaposlen);
- zaradi neizvrševanja mentorskih dolžnosti v skladu z veljavno zakonodajo (na predlog zbornice);
- če to mentor sam zahteva.

17. člen
(plačilo mentorstva)

Plačilo mentorskega dela je opredeljeno v kolektivni pogodbi za dejavnost zdravstva.

18. člen
(začetek usposabljanja)

(1) Glavni mentor uskladi termine usposabljanja s posameznimi pooblaščenimi izvajalci.

(2) Pooblaščen izvajalec določi datum začetka usposabljanja, upoštevajoč odločbo o odobritvi specializacije in razpoložljiva mesta usposabljanja.

VI. POTEK SPECIALIZACIJE

19. člen
(časovni in vsebinski potek specializacije)

Časovni in vsebinski potek specializacije se vpisuje v »List specializanta«, ki je v Prilogi 2 tega pravilnika.

20. člen
(samostojnost in odgovornost pri delu)

Specializant lahko v času specializacije samostojno opravlja le dela in naloge, za katere je usposobljen, dela in naloge s specialističnega področja pa le pod nadzorom glavnega ali neposrednega mentorja.

21. člen
(prenehanje specializacije)

(1) Specializantu, ki mu pred potekom odobrene specializacije preneha delovno razmerje pri delodajalcu, za katerega potrebe je bila specializacija odobrena, ta specializacija preneha.

(2) Trajno prenehanje specializacije lahko zbornici predlaga specializant, delodajalec specializanta ali glavni mentor. O predlogu odloči zbornica in izda odločbo. Odločba se pošlje specializantu, delodajalcu specializanta in glavnemu mentorju.

22. člen
(prekinitve izvajanja specializacije)

(1) Redni letni dopust se všteva v čas specializacije.

(2) Prekinitve specializacije zaradi bolezni, izrednega dopusta in drugih razlogov, ki skupaj ne trajajo dalj kot dvajset delovnih dni v koledarskem letu, ne podaljšujejo celotnega trajanja specializacije.

(3) Pri daljši odsotnosti zaradi bolezni, materinskega, starševskega ali očetovskega dopusta ali drugih upravičenih razlogov, se čas specializacije ustrezno podaljša. O podaljšanju specializacije na predlog glavnega mentorja odloči zbornica.

VII. SPECIALISTIČNI IZPIT

23. člen (pristop k specialističnemu izpitu)

Specializant, ki je opravil predpisan program specializacije, lahko pristopi k specialističnemu izpitu (v nadaljnjem besedilu: izpit), ki obsega teoretični in praktični del.

24. člen (vloga za pristop k specialističnemu izpitu)

Vlogo za pristop k opravljanju izpita delodajalec specializanta pošlje na zbornico po zaključenem individualiziranem programu usposabljanja specializanta najpozneje tri mesece pred rokom za zaključek specializacije. K vlogi je treba priložiti ustrezno izpolnjen »List specializanta«.

25. člen (pristop k izpitu)

(1) Zbornica s sklepom odobri specializantu opravljanje izpita, ko ugotovi, da je pravilno in v celoti opravil predpisani program specializacije in druge dogovorjene obveznosti ter mu določi čas in kraj izpita ter izpitno komisijo.

(2) Sklep iz prejšnjega odstavka mora biti specializantu vročen najpozneje trideset dni pred predvidenim datumom izpita.

(3) Sklep iz prvega odstavka tega člena se pošlje specializantu, glavnemu mentorju, članom izpitne komisije in delodajalcu specializanta.

(4) Stroške izpita plača delodajalec specializanta.

26. člen (izpitna komisija)

Specializant opravlja izpit pred izpitno komisijo. Predsednika in dva člana izpitne komisije ter zapisnikarja imenuje zbornica. Izpitu praviloma prisostvuje tudi glavni mentor, vendar ne more sodelovati pri delu izpitne komisije.

27. člen (preložitev izpita in neudeležba na izpitu)

(1) Na utemeljeno prošnjo specializanta lahko zbornica preloži izpit za največ šest tednov. V vsakem drugem primeru se izpit ponovno razpiše.

(2) Če se specializant ne udeleži izpita iz opravičljivega razloga, se mora k izpitu ponovno prijaviti in obenem utemeljiti svojo odsotnost na prvem roku. Če je razlog utemeljen,

o čemer presodi zbornica, se šteje, da se specializant prvič prijavlja na izpit.

28. člen (ocena na izpitu)

- (1) Izpitna komisija odloča z večino glasov.
- (2) Uspeh specializanta na izpitu se ocenjuje z "opravi" ali "ni opravi".
- (3) Če specializant izkaže izjemno, nadpovprečno znanje, lahko izpitna komisija oceni njegovo znanje z "opravi s pohvalo". Taka odločitev mora biti sprejeta soglasno.
- (4) Predsednik komisije sporoči specializantu uspeh v prisotnosti vseh članov komisije in zapisnikarja takoj po izpitu.

29. člen (zapisnik o poteku izpita)

O poteku izpita zapisnikar piše zapisnik na obrazcu, ki je v Prilogi 3 tega pravilnika. Zapisnik podpišejo vsi člani komisije. Zapisnikar pošlje zapisnik v tajništvo zbornice najpozneje v 15 dneh po dnevu opravljanja izpita.

30. člen (ponavljanje izpita)

- (1) Specializant, ki izpita prvič ne opravi, ga ima pravico ponavljati v roku, ki ga določi izpitna komisija, vendar ne prej kot po treh mesecih po prvem neuspešnem izpitu, oziroma ne prej kot po šestih mesecih po drugem neuspešnem izpitu.
- (2) Če specializant še tretjič ne opravi izpita, mu izpitna komisija lahko specializacijo podaljša za najmanj tri mesece in največ za eno leto za dopolnitev vrzeli v znanju ter postavi še druge posebne zahteve.
- (3) Če specializant izpita ne opravi tudi po usposabljanju iz prejšnjega odstavka, izpita ne more več opravljati.

31. člen (potrdilo o opravljenem izpitu)

- (1) Specializantu, ki je opravil izpit, zbornica na obrazcu iz Priloge 4 tega pravilnika izda potrdilo in podeli naslov specialist oziroma specialistka medicinske biokemije (spec. med. biokem.).
- (2) Potrdilo iz prejšnjega odstavka je javna listina, ki jo podpišeta predsednik izpitne komisije in predsednik zbornice.
- (3) Na podlagi potrdila iz prvega odstavka tega člena zbornica specialista medicinske biokemije po uradni dolžnosti vpiše v register.

VIII. SPECIALIZACIJE SPECIALIZANTOV, KI SO KVALIFIKACIJO ZA OPRAVLJANJE
REGULIRANEGA POKLICA PRIDOBILI V TRETJI DRŽAVI ALI V DRUGI DRŽAVI ČLANICI
EVROPSKE UNIJE

32. člen
(upravičenci za odobritev specializacije)

(1) Posameznik, ki je kvalifikacijo za opravljanje reguliranega poklica, določenega v Odredbi o seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 4/14), pridobil v tretji državi, lahko v Republiki Sloveniji opravlja specializacijo pod pogoji in v skladu s postopkom, ki so določeni z zakonom in s tem pravilnikom ter po programu, ki velja za posameznika, ki je kvalifikacijo za opravljanje reguliranega poklica, določenega v Odredbi o seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti, pridobil v Republiki Sloveniji.

- (2) Za odobritev specializacije posameznik, poleg vloge, zbornici predloži:
- dokazilo o zaključenem ustreznem izobraževanju in dokazilo o pravici do samostojnega opravljanja poklica v Republiki Sloveniji,
 - izjavo delodajalca oziroma delodajalcev, da je posameznik pri njem oziroma pri njih samostojno opravljal delo v medicinskem laboratoriju, ki ima dovoljenje ministrstva.

(3) Posameznik, ki je kvalifikacijo za opravljanje reguliranega poklica, določenega v Evidenci reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 44/04), pridobil v drugi državi članici Evropske unije, vlogi za odobritev specializacije priloži odločbo o priznanju kvalifikacije za opravljanje poklica v Republiki Sloveniji, pridobljeno v postopku za priznanje kvalifikacij v skladu z zakonom, ki ureja postopek priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji, in izjavo delodajalca oziroma delodajalcev, da je posameznik pri njem oziroma pri njih samostojno opravljal delo v medicinskem laboratoriju, ki ima dovoljenje ministrstva.

IX. POSEBNA DOLOČBA

33. člen
**(priznanje specialističnega izpita, pridobljenega v eni od republik nekdanje
Socialistične federativne republike Jugoslavije)**

Specializantu, ki je opravil specialistični izpit pred 25. junijem 1991 v eni od republik nekdanje Socialistične federativne republike Jugoslavije, se specialistični izpit prizna pod pogoji in po postopku iz tega pravilnika.

X. PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

34. člen
(dokončanje postopkov)

Specializant, ki je do uveljavitve tega pravilnika opravil več kot polovico obsega usposabljanja po programu specializacije iz medicinske biokemije, zaključi specializacijo po predpisih, ki so veljali do uveljavitve tega pravilnika, vendar se mora prijaviti na izpit najpozneje v štirih letih od uveljavitve tega pravilnika.

35. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o specializaciji iz medicinske biokemije (Uradni list RS, št. 113/06).

36. člen
(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-78/2016
Ljubljana, dne 3. februarja 2017
EVA 2016-2711-0052

Barbara Možina l.r.
Predsednica Zbornice
laboratorijske
medicine Slovenije

Soglašam!
Milojka Kolar Celarc
l.r.
Ministrica
za zdravje

[Priloga 1: Program specializacije iz medicinske biokemije](#)

[Priloga 2: Izjava glavnega mentorja](#)

[Priloga 3: Zapisnik o specialističnem izpitu iz medicinske biokemije](#)

[Priloga 4: Potrdilo o specialističnem izpitu iz medicinske biokemije](#)